

Julbadet

Av Per och Snezana Lindskog

Det härliga julstöket var i gång för fullt på Perssons gård. Det var dagen innan andra advent. Erna hade hängt upp det nytvättade byket ute på gården. Kanske frosten biter i långkalsongerna, tänkte hon, men de fick hänga där under förmiddagen. Sedan skulle hon flytta in dem till köket framför brasan så att Nils skulle få varmt om sig efter badet. Självaste prosten Algot som var kusin till Nils skulle komma på finbesök redan på eftermiddagen. Han hade meddelat att han tänkte besöka Perssons den här lördagen, och att det kunde bli lite katekesförhör också när han ändå var där. Nils klagade högljutt.

”Va ska han här och göra nu? Har han inte nog och göra i kyrkan?”

”Ah ja, Nils. Han har det inte lätt nu den stackarn, sen Ebba gick bort för han. Han är ju helt ena nu.”

”Äh, han har ju hungen. Det måste väl räcka?”

Erna gav honom en arg blick, men lade ingen mer energi på att bemöta hans åsikt. Hon tyckte istället att lite finbesök av den förnäma slakten säkert skulle göra gott för huset. Hästecipaget var ju tvunget att passera grannskapet och då skulle grannarna vrida nacken ur led när de såg deras vackert prästklädda släkt. Erna log. Nä, nu var det bråttom.

Hon hade stora kittlar fulla med vatten på spisarna, och höll på att tappa upp i baljan från en av dem.

”Se så Nils!” sa hon barskt. ”Stå nu inte där och tjafsa utan gå ud och hämta mer vann.”

Nils vände och gick mot dörren medan han tyst mumlade för sig själv. Han gick fram till badbaljan och doppade ett finger.

”Jag får nock ha nära supar.” sa han.

”Nä minsann!” svarade Erna bestämt.

”Jamen, vannet är ju kallt, så jag får åtminstone bli varm inombords.”

”Ja, vattnet blir sannerligen inte varmare när du står där och ackederar.”

”Men jag behöver väl inte bada nu. Det är två veckor kvar till jul.” klagade Nils.

”Ja, men du behöver väl inte va mögig när din kusin hälsar på?”

”Äh... värst va den blev viktig nu!”

”Ja, han är ju prost här i socknen. Begriper du inte!?”

Nils insåg att det inte var lönt att diskutera mer.

Dörren slog igen bakom honom när han försvann ut. Han klev ut i kylan, frosten hade varit på besök sedan veckan innan första advent men ingen snö hade nalkats. Han huttrade. Det var gnagande kallt. Så mycket onödigt arbete. Och slöseri med vatten var det också. Han tänkte då inte bada en gång till innan jul. Det fick vara bra med det. Han greppade tag i det kalla handtaget och pumpade med kraftiga tag. Än hade han

seniga muskler och råstyrka och ingen kunde tro att han hade fyllt 48 den gångna sommaren. Trots de frostiga dagarna hade vattnet ännu inte frusit fast i pumpen. Det var tur. Katten strök sig runt hans ben just när han skulle lyfta den andra spannen. Han tappade taget, spillde vattnet och drattade ner i sörjan. Han reste sig upp, svor åt katten och blev ännu surare i sinnet. Han pumpade upp ännu en spann vatten och tog sig in i det varma köket där Erna fyllde på mera ved i spisen och hummade på någon visa som han kände igen men inte hade hört sedan barnsben.

”Nu får du mera byk att ta hand om” sa han till Erna och började genast dra av sig de leriga brallorna.

”Aja men Nils!” utbrast Erna. ”Va har du nu hittat po!?”

”Det var kattfan!” muttrade Nils. ”Han satte fälleben po mi.”

”Ja, ja, skylla på stackars Misse, det kan du! Ja, å me böjsorna då.”

Nils snörade upp sina byxor och satte sig på en kökspall och började omständligt dra dem av sig medan han grimaserade.

”Va e de!? Har du ont?”

”Nä... inte så farligt.”

Nu fick Erna se att hans vänstra lår var alldeles rödflammigt.

”Nämen, stackars Nils.” ojade hon sig. ”Hur e de fatt!?”

”Ah, de e vel ente nåd och bli hispig för.”

”Jamen... det ser ju ont ud.”

Erna gick bort till det lilla skåpet i hörnet vid skafferidörren, där hon plockade fram flaskan och ett glas och skyndade bort till Nils.

”Här!” sa hon och räckte honom det fyllda glaset.

”Drick det, så gör det inte så ont kanske.” Nils insåg att det kanske var bäst att spela med lite.

”Ja, det gör faktiskt ont utav bara helvete.” sa han.

”Ja, ja, men nu får du minsann vårda dit språk. Även om du har ont är det ingen ursäkt för så fula ord. Va ska Algot säga!?”

När supen hade halkat ner ordentligt och började värma strupen hade också vattnet i kittlarna blivit tillräckligt varmt. Nils reste sig för att hjälpa Erna att slå i vattnet i baljan, varpå hon kände med handen i vattnet.

”Så där ja, Nisse lille. Nu e badet klart.”

Nils kände med handen i vattnet.

”Det är ju fortfarande kallt.” sa han.

”Försök ente din pipsill. Du får ändå ente fler supar. I med dig nu i badet.”

”Aja en till e ja väl värd?” sa han och vred ömkligt på sin kalufs samtidigt som han plockade fram det där halva leendet som han visste kunde få henne att smälta som flottet på stekjärnet. Den här gången föll hon till föga och fyllde på glaset ända upp och räckte till sin Nils. Han tömde det i ett svep och klev sedan tjänstvilligt upp i baljan medan han knäppte upp sin

skjorta. Han sjönk försiktigt ner i vattnet, och kände att suparna nog gjort susen. Ömheten i kroppen släppte och det var skönt i det varma. Konstigt att man aldrig längtade efter ett bad någon gång, utan istället fasade för juletid som var det samma som badetid. Nu låg han där utsträckt och njöt. Han blundade, log och mindes somrarna vid den lilla skogssjön när han simmade med insjöfiskarna kring fotknölna.

Ur sin halvdvala väcktes han plötsligt med ett ryck. Det bankade på stordörren och en bekant röst hördes som sa ”god dag i stugan”. Det sista Nils såg var Ernas svepande rörelse mot golvet som greppade taget om trasmattan vilken ögonblicket senare hamnade över baljan. Och sedan blev det mörkt och dammigt.

Där låg nu Nils hjälplös i vattnet och ansträngde sig till sitt yttersta för att kväva en nysning orsakad av dammet från mattan. Han insåg det omöjliga i att kliva upp nu ur badet i all sin nakenhet framför den just anlända prosten! Sak samma att han råkade vara Nils kusin. Så nära var de trots allt inte. Han hörde hur Erna ursäktade sig med att hon inte hunnit få undan bykbaljan, och inte hade hon väl trott att han prosten skulle komma så tidigt och kanske han ville ha en slät kopp kaffe så länge.

”Ja tack, det skulle sitta fint.” svarade Algot medan han drog ut en stol och slog sig ned vid köksbordet. ”Men var är Nils henne idag?”

Erna såg oroligt bort mot badbaljan.

”Eh... Nisse ja... eh... han är borta hos grannen och avslutar slakten.” ljög hon ursäktande samtidigt som hon böjde huvudet för att ögonen inte skulle avslöja lögnen.

Hu så galet detta blev då, tänkte Nils där han låg under trasmattan i det ännu varma vattnet. Han svor inombords och hoppades att Erna var klok nog att försöka locka med sig Algot ut istället, så att han fick en rimlig chans att lämna badet. Men nu skulle tydligen Algot först sörpla kaffe.

”Så hon bjuder på en sup också?” frågade prosten, gnuggade sina händer och riktade hela sin uppmärksamhet mot det tomma glaset och flaskan som stod kvar på köksbordet.

Erna insåg att hon i uppståndelsen inte kommit sig för att duka undan glaset och flaskan efter Nils.

”Men, inte ska väl prosten ha starkt?” sa hon.

”Åja, en får ju lov och dricka nattvardsvin, så en sup då och då kan väl inte vara så syndigt?” skrockade prosten och klappade sin stora mage. ”Och sen kan det bara göra gott med lite värme inombords, i den här kylan.”

Erna skyndade sig att fylla på glaset innan prosten skulle upptäcka att det var begagnat.

”Ja, vasse go då.” sa hon och räckte honom glaset.

”Ja, skål då.” sa prosten och tömde glaset i en rejäl klunk. ”Aah... den satt fint den!”

Nils kände en växande irritation där han låg i vattnet. Han kände hur hans fingrar började bli som russin, och han ville verkligen komma upp ur badet nu. Han hörde hur Erna förflyttade sig mot skafferiet, dörren öppnades och stängdes, och något sattes på bordet.

”Han får väl ha en kaga osse.” sa hon.

”Förbannat.” tänkte Nils.

”Ja tack!” sa prosten.

Han lät sig väl smaka av godsakerna, och tog sig också friheten att slå upp ännu en sup. Också den tog han i en rejäl klunk.

Erna såg förundrat på honom, och Nils svor långa eder för sig själv under mattan.

”Ja, du Erna, baka har du alltid varit duktig på.” sa han och betraktade med livlig fantasi klenäten i hans hand.

Nils hörde hur stolsbenen skrapade mot trägolvet, följt av något okontrollerade fotsteg och sedan ett lätt klatschande ljud.

”Nä men... vad gör han, prosten!” hördes Ernas lite upprörda röst.

”Ja men jag tycker synd om Erna. Gå här och slita för den där slashasen Nils. Jag skulle trivas bra med ditt sällskap.”

”Nä, snälla prosten. Nu får han lyna si litta.”

”Ja men, du vet... jag har ju gott om pengar. Och du är ju en så grann kvinna ju.”

Nils höll på att koka över av ilska under mattan, och det var nästan så att vattnet höll på att öka i temperatur. Någonting måste göras.

Plötsligt reste sig Nils upp ur badbaljan.

”Du din... din... förbannade lushund!” vrålade han med grötig röst.

Algot stirrade förskräckt på den märkliga varelsen som stod rak lång framför honom. En trasmatta som rörde sig och vrålade medan vattnet rann ymnigt omkring honom.

Algot var likblek i ansiktet.

”Vik hädan! Vik hädan! Jag ska göra bot! Jag lovar!” gnällde Algot och försvann ut genom dörren som slog igen med en smäll efter honom.

Det var äntligen julafton. Barn och barnbarn var som vanligt församlade hemma hos Erna och Nils. Alla var mätta och belåtna när de satt samlade på kvällen framför den öppna spisen och lyssnade andäktigt när far i huset läste högt ur julevangeliet.

”Man kan ju undra hur den stackars prostens har det nu.” funderade sonen Ola när Nils slog ihop boken.

”Va!?” utbrast Nils.

”Ja, han är ju helt ensam nu.”

”Det kan han ha!” muttrade Nils och Erna såg oroligt på honom. ”Han har ju gott om pengar. Han kan väl gå ut och slå runt.”

”Men... har ni inte hört!?” sa Ola.

”Vad då!?”

”Han har inga pengar kvar.”

”Va!?”

”Men far då...” sa Lisa. ”Har ni verkligen inte hört? Han har skänkt hela sin förmögenhet till barnhemmet nere i byn.”

”Åh fan.” sa Nils.